

สมการเชิงอนุพันธ์

(Differential Equations)

is determined by t . The initial conditions. The problem equation (initial value problem). We

$$\frac{d^2y}{dx^2} = \frac{d}{dx} \left(\frac{dy}{dx} \right) = \frac{df}{dx} \quad (\text{where } f(x) = \frac{dy}{dx})$$

$$\rightarrow \frac{df}{dx} = f'(x) = 24x^2 + 8x. \text{ Know } f'(x), \text{ can find}$$

by "antidifferentiation".

$$f(x) = 24x^2 + 8x = 8x^3 + 4x$$

สำหรับนักศึกษาระดับ ปวส./ปริญญาตรี และผู้ที่สนใจทั่วไป

สมการ เชิงอนุพันธ์ (Differential Equations)

รองศาสตราจารย์ธีระศักดิ์ อัจฉริยะกุล

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED
515/276-8 ถ.วิจิตร-ปทุมธานี ต.ปทุมธานี อ.เมือง จ.ปทุมธานี 12130
โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร. 0-2567-5105
e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

“สมการเชิงอนุพันธ์”

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2549

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามคัดลอกถ่ายเอกสารหรือพิมพ์

หรือวิธีหนึ่งวิธีใดของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาต

จากบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ราคา 250 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ธีระศักดิ์ ฐิรจนาพันธ์

สมการเชิงอนุพันธ์ -- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2549.

432 หน้า

1. คณิตศาสตร์

I. ชื่อเรื่อง

510

ISBN 13 : 978-974-389-757-3

ISBN 10 : 974-389-757-7

S7901-30-11-06

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED

515/276-8 อ.วังน้อย-ปทุมธานี ๑.ปะชาธิปัตย์ อ.ชัยภูมิ ๑.ปะชาธิปัตย์ 12130

โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร. 0-2567-5105

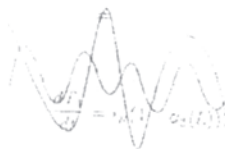
e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

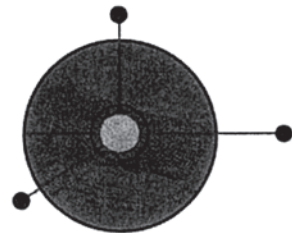
หากท่านผู้อ่านซื้อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด และพบว่าหนังสือสลับหน้า พิมพ์ไม่ชัดเจน
หน้าขาดหายไม่ครบ หรือความบกพร่องอื่นใดอันเนื่องมาจากการบวนการพิมพ์และการเข้าเล่ม
กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัทฯ เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

พิมพ์ที่ บริษัท พี เอ็น เจ แอนด์ สกายพริ้นติงส์ จำกัด

โทรศัพท์ : 0-2812-1484, 0-2812-2265

คำนำ

ตำราสมการเชิงอนุพันธ์ (Differential Equations) เล่มนี้ ผู้เขียนได้เขียนและเรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ซึ่งเขียนและเรียบเรียง เนื้อหาดังต่อไปนี้

1. สมการเชิงอนุพันธ์และการจำแนกประเภท
2. การหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่งและระดับชั้นหนึ่ง
3. สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นทั่วไป
4. สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบเอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว
5. สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบไม่เอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว
6. การแปลงลาปลาซ
7. ระบบสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้น

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าตำราสมการเชิงอนุพันธ์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ในการประกอบการเรียนการสอนต่อนักศึกษา รวมทั้งนักศึกษาและผู้ที่ต้องการใช้ประกอบการศึกษาเพิ่มเติม

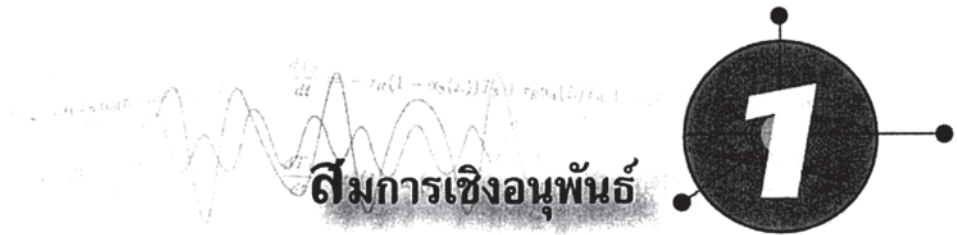
ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาที่มีพระคุณอันยิ่งใหญ่มหาศาลหาสิ่งอื่นใดเสมอมิได้อีกทั้งคุณครู และอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้เขียน และรวมถึงครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน

รองศาสตราจารย์ธีระศักดิ์ อัจฉานนท์

	หน้า
บทที่ 3	
สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นทั่วไป	107
สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นอันดับ n	107
แบบฝึกหัด 3.1	115
คำตอบแบบฝึกหัด 3.1	116
บทที่ 4	
สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบเอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว	117
สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบเอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว	117
แบบฝึกหัด 4.1	122
คำตอบแบบฝึกหัด 4.1	122
สมการช่วยมีรากเป็นจำนวนจริงที่แตกต่างกันทุกตัว	123
แบบฝึกหัด 4.2	127
คำตอบแบบฝึกหัด 4.2	128
สมการช่วยมีรากเป็นจำนวนจริงที่ซ้ำบางค่า	129
แบบฝึกหัด 4.3	136
คำตอบแบบฝึกหัด 4.3	136
สมการช่วยมีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อนที่แตกต่างกันทุกตัว	137
แบบฝึกหัด 4.4	142
คำตอบแบบฝึกหัด 4.4	142
สมการช่วยมีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อนที่ซ้ำกันบางค่า	143
แบบฝึกหัด 4.5	146
คำตอบแบบฝึกหัด 4.5	146
บทที่ 5	
สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบไม่เอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว	147
การหาผลเฉลยสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบไม่เอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว	147
วิธีการหาผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นแบบไม่เอกพันธ์อันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงตัว	149
การหาผลเฉลยเฉพาะรายโดยวิธีการเทียบสัมประสิทธิ์	149
แบบฝึกหัด 5.1	171
คำตอบแบบฝึกหัด 5.1	171

	หน้า
การหาผลเฉลยเฉพาะรายโดยวิธีตัวดำเนินการผกผัน	173
แบบฝึกหัด 5.2	193
คำตอบแบบฝึกหัด 5.2	194
วิธีการหาค่าของ $\frac{1}{Q(D)}f(x)$ เมื่อ $f(x)$ มีรูปแบบเฉพาะ	195
แบบฝึกหัด 5.3	261
คำตอบแบบฝึกหัด 5.3	262
การหาผลเฉลยเฉพาะรายโดยวิธีการแปรตัวพารามิเตอร์	263
แบบฝึกหัด 5.4	285
คำตอบแบบฝึกหัด 5.4	286
บทที่ 6 การแปลงลาปลาซ	287
การแปลงลาปลาซ	287
แบบฝึกหัด 6.1	294
คำตอบแบบฝึกหัด 6.1	295
สมบัติของการแปลงลาปลาซ	296
ตารางการแปลงลาปลาซ	298
แบบฝึกหัด 6.2	304
คำตอบแบบฝึกหัด 6.2	305
การแปลงผกผันลาปลาซ	306
แบบฝึกหัด 6.3	313
คำตอบแบบฝึกหัด 6.3	314
การแปลงลาปลาซโดยทฤษฎีการเลื่อนแบบที่หนึ่ง	315
การแปลงผกผันลาปลาซโดยทฤษฎีการเลื่อนแบบที่หนึ่ง	318
แบบฝึกหัด 6.4	323
คำตอบแบบฝึกหัด 6.4	324
การแปลงลาปลาซของอนุพันธ์ของฟังก์ชัน	325
การแปลงลาปลาซของอินทิกรัลของฟังก์ชัน	331
แบบฝึกหัด 6.5	333
คำตอบแบบฝึกหัด 6.5	334

	หน้า
การหาการแปลงผกผันลาปลาซโดยใช้ทฤษฎีคอนโวลูชัน	335
แบบฝึกหัด 6.6	341
คำตอบแบบฝึกหัด 6.6	342
การแปลงลาปลาซของฟังก์ชันหน่วย	343
แบบฝึกหัด 6.7	348
คำตอบแบบฝึกหัด 6.7	349
ทฤษฎีการเลื่อนแบบที่สองของฟังก์ชัน	350
แบบฝึกหัด 6.8	355
คำตอบแบบฝึกหัด 6.8	356
การแปลงลาปลาซของฟังก์ชันคาบ	357
แบบฝึกหัด 6.9	362
คำตอบแบบฝึกหัด 6.9	363
การหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้นโดยวิธีการแปลงลาปลาซ	364
แบบฝึกหัด 6.10	379
คำตอบแบบฝึกหัด 6.10	380
บทที่ 7 ระบบสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้น	381
การหาผลเฉลยของระบบสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้นโดยวิธีการกำจัดตัวแปร	382
แบบฝึกหัด 7.1	401
คำตอบแบบฝึกหัด 7.1	402
การหาผลเฉลยของระบบสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้นโดยวิธีการแปลงลาปลาซ	403
แบบฝึกหัด 7.2	417
คำตอบแบบฝึกหัด 7.2	418
ภาคผนวก	419
สูตรการหาอนุพันธ์	420
สูตรการอินทิเกรต	421
เอกลักษณ์ตรีโกณมิติ	422
บรรณานุกรม	424

สมการเชิงอนุพันธ์

สมการคณิตศาสตร์ในรูปสมการเชิงอนุพันธ์เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาทางด้าน
สาขาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และในสาขาอื่น ๆ เนื่องจากกฎเกณฑ์และ
ปัญหาต่าง ๆ ในสาขาวิชาเหล่านี้ล้วนพิจารณาเป็นสมการคณิตศาสตร์ที่อยู่ในรูปของสมการ
เชิงอนุพันธ์ทั้งสิ้นหรือสามารถอธิบายได้ด้วยสมการเชิงอนุพันธ์ ตัวอย่างเช่น

ปัญหาทางคณิตศาสตร์ กำหนดความชันที่จุดใด ๆ เป็น $\frac{dy}{dx}$ และจุดผ่าน (x_0, y_0)
จงหาสมการเส้นโค้ง

ปัญหาทางวิศวกรรมศาสตร์ สมการการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ผูกติดกับปลายลวดสปริงจะ
อยู่ในรูปของสมการเชิงอนุพันธ์ $m \frac{d^2x}{dt^2} + c \frac{dx}{dt} + kx = f(t)$

ปัญหาการเคลื่อนที่ กำหนดความเร็วในการเคลื่อนที่ $v(t)$ และจุดเริ่มต้นของการ
เคลื่อนที่ จะมีรูปแบบสมการเชิงอนุพันธ์เป็น $\frac{ds}{dt} = v(t)$ เมื่อ s เป็นฟังก์ชันของการเคลื่อนที่
ณ เวลา t

1.1 สมการเชิงอนุพันธ์และการจำแนกประเภท

(Differential equations and their classification)

บทนิยาม 1.1.1 สมการเชิงอนุพันธ์หมายถึง สมการที่ประกอบด้วยอนุพันธ์ของตัวแปรตามหนึ่งตัว
หรือมากกว่าเทียบกับตัวแปรอิสระหนึ่งตัวหรือมากกว่า ตัวอย่างเช่น

$$\frac{dy}{dx} = \cos x, \frac{d^2y}{dx^2} - 3 \frac{dy}{dx} - 10y = 0, \frac{\partial v}{\partial s} - \frac{\partial v}{\partial t} = v, \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$$

ชนิดของสมการเชิงอนุพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (Ordinary differential equation) หมายถึง สมการที่
ประกอบด้วยอนุพันธ์ของตัวแปรตามหนึ่งตัวหรือมากกว่าเทียบกับตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว

ตัวอย่างเช่น $\frac{dy}{dx} = 2x + 5, \frac{d^2y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + 2y = 0, \frac{d^3y}{dx^3} + 2 \left(\frac{d^2y}{dx^2} \right)^2 + \frac{dy}{dx} = \cos x$

2. สมการเชิงอนุพันธ์ย่อย (Partial differential equation) หมายถึง สมการที่ประกอบด้วยอนุพันธ์ของตัวแปรตามหนึ่งตัวหรือมากกว่าเทียบกับตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป

ตัวอย่างเช่น $\frac{\partial v}{\partial s} - \frac{\partial v}{\partial t} = v, \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0, \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial u}{\partial y} = x$

อันดับของสมการเชิงอนุพันธ์ (Order of differential equation) คือ อันดับสูงสุดของอนุพันธ์ที่ปรากฏอยู่ในสมการเชิงอนุพันธ์นั้น

ระดับชั้นของสมการเชิงอนุพันธ์ (Degree of differential equation) คือ เลขชี้กำลังของพจน์อนุพันธ์ที่มีอันดับสูงสุดที่ปรากฏอยู่ในสมการเชิงอนุพันธ์นั้น หลังจากทำให้อนุพันธ์อันดับต่าง ๆ ในสมการเชิงอนุพันธ์นั้นมีกำลังเป็นจำนวนเต็มบวก

ตัวอย่างเช่น $x \frac{dy}{dx} + y = 3$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 1 ระดับชั้น 1

$\frac{d^2 y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + 2y = 0$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 2 ระดับชั้น 1

$x \left(\frac{d^3 y}{dx^3} \right)^2 + \left(\frac{d^2 y}{dx^2} \right)^3 + 4y = xy$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 3 ระดับชั้น 2

$\frac{d^2 y}{dx^2} = \sqrt{1 + \left(\frac{dy}{dx} \right)^4}$ สามารถจัดรูปใหม่ได้เป็น

$\left(\frac{d^2 y}{dx^2} \right)^2 = 1 + \left(\frac{dy}{dx} \right)^4$ สมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 2 ระดับชั้น 2

$yx^2 = \frac{d^2 y}{dx^2} + \sqrt[3]{1 + \left(\frac{dy}{dx} \right)^4}$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 2 ระดับชั้น 3

สมการเชิงอนุพันธ์เรียกว่า สมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้น (Linear differential equation) ถ้า

1. ทุก ๆ ตัวแปรตามและอนุพันธ์ของตัวแปรตามเทียบกับตัวแปรอิสระมีเลขชี้กำลังเท่ากับ 1 เท่านั้น
2. ไม่มีพจน์ที่อยู่ในรูปผลคูณของตัวแปรตามและ/หรืออนุพันธ์ของตัวแปรตามเทียบกับตัวแปรอิสระปรากฏในสมการ
3. ไม่มีพจน์ที่อยู่ในรูปฟังก์ชันอดิศัยของตัวแปรตามหรืออนุพันธ์ของตัวแปรตามปรากฏในสมการ

สมการเชิงอนุพันธ์ไม่เชิงเส้น (Nonlinear differential equation) หมายถึงสมการเชิงอนุพันธ์ที่ไม่ใช่สมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้น ตัวอย่างเช่น

$$x \frac{d^3 y}{dx^3} + \frac{d^2 y}{dx^2} + 4y = xy \quad \text{เป็นสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้น}$$

$$\frac{d^3 y}{dx^3} + \frac{d^2 y}{dx^2} + xy \frac{dy}{dx} = x^2 \quad \text{เป็นสมการเชิงอนุพันธ์ไม่เชิงเส้น}$$

รูปทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์เชิงเส้นเขียนได้เป็น

$$a_0(x) \frac{d^n y}{dx^n} + a_1(x) \frac{d^{n-1} y}{dx^{n-1}} + \dots + a_{n-1}(x) \frac{dy}{dx} + a_n(x)y = f(x)$$

โดยที่ $a_0(x), a_1(x), \dots, a_{n-1}(x), a_n(x)$ และ $f(x)$ เป็นฟังก์ชันของ x เท่านั้น

ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ (Solution of differential equation) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ไม่ปรากฏพจน์ของอนุพันธ์ ซึ่งเมื่อนำไปแทนค่าแล้วทำให้สมการเชิงอนุพันธ์นั้นเป็นจริงหรือสอดคล้องกับสมการเชิงอนุพันธ์

ตัวอย่างเช่น $y = \sin x + 3 \cos x$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{d^2 y}{dx^2} + y = 0$

$y = e^{2x} + e^{-x}$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{d^2 y}{dx^2} - \frac{dy}{dx} - 2y = 0$

$y^3 + 2xy - x^2 = 0$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{dy}{dx} = \frac{2x - 2y}{3y^2 + 2x}$

$u(x, y) = \ln(x^2 + y^2)$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$

ตัวอย่าง 1.1.1 จงแสดงว่า $y = \sin x + 3 \cos x$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์

$$\frac{d^2 y}{dx^2} + y = 0 \quad \text{สำหรับ } x \text{ ทุกค่าที่เป็นจำนวนจริง}$$

วิธีทำ จาก $y = \sin x + 3 \cos x$ ได้

$$\frac{dy}{dx} = \cos x - 3 \sin x$$

และ $\frac{d^2 y}{dx^2} = -\sin x - 3 \cos x$

แทนค่า y และ $\frac{d^2y}{dx^2}$ ลงในทางซ้ายมือของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{d^2y}{dx^2} + y = 0$ ได้

$$\frac{d^2y}{dx^2} + y = (-\sin x - 3\cos x) + (\sin x + 3\cos x) = 0$$

นั่นคือ $y = \sin x + 3\cos x$ เป็นผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{d^2y}{dx^2} + y = 0$ ■

ให้ x เป็นตัวแปรอิสระ y เป็นตัวแปรตาม และ $y' = \frac{dy}{dx}, y'' = \frac{d^2y}{dx^2}, \dots, y^{(n)} = \frac{d^ny}{dx^n}$ จะ

ได้ว่าสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่ประกอบด้วย x และ $y'' - y' - 12y = 0$ สามารถเขียนได้เป็น $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ เมื่อ F เป็นฟังก์ชันของตัวแปร $x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}$

จำนวน $n+2$ ตัวแปร ตัวอย่างเช่น $\frac{d^2y}{dx^2} - \frac{dy}{dx} - 2y = x^2$ สามารถเขียนได้เป็น

$$F(x, y, y', y'') = 0 \text{ เมื่อ } F(x, y, y', y'') = y'' - y' - 2y - x^2$$

ให้ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ฟังก์ชัน $y = f(x)$ เป็นผลเฉลยโดยชัดแจ้ง (Explicit solution) ของสมการ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ บนเซตของจำนวนเต็ม ถ้าแทนค่า $y = f(x)$ ลงในสมการ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ แล้วทำให้สมการเป็นจริงทุกค่าในเซตของจำนวนเต็ม

ความสัมพันธ์ $g(x, y) = 0$ เป็นผลเฉลยโดยปริยาย (Implicit solution) ของสมการ

$$F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0 \text{ บนเซตของจำนวนเต็ม ถ้า}$$

1. เราสามารถนิยามฟังก์ชัน $y = f_1(x)$ บนเซตของจำนวนเต็ม ได้อย่างน้อยหนึ่งฟังก์ชันจากความสัมพันธ์ $g(x, y) = 0$ แล้วทำให้ $y = f_1(x)$ เป็นผลเฉลยโดยชัดแจ้งของสมการ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$

หรือ 2. ความสัมพันธ์ $g(x, y) = 0$ นั้นสอดคล้องกับสมการ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ บนเซตของจำนวนเต็ม

ตัวอย่างเช่น $y = e^x$ เป็นผลเฉลยโดยชัดแจ้งของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{dy}{dx} - y = 0$

$$g(x, y) = x^2 - y^2 + 4 \text{ เป็นผลเฉลยโดยชัดแจ้งของสมการเชิงอนุพันธ์ } \frac{d^2y}{dx^2} = 0$$

กำหนดให้ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ผลเฉลยทั่วไป (General solution) ของสมการ $F(x, y, y', y'', \dots, y^{(n)}) = 0$ หมายถึง ผลเฉลยที่ประกอบด้วยค่าคงตัวที่ไม่เจาะจง (Arbitrary constant) จำนวน n ค่า นิยมเขียนในรูปของตัวอักษร c